

Handlings- og økonomiplan 2014 -2017

**Rådmannens presentasjon
24.10.2013**

Sola kommune

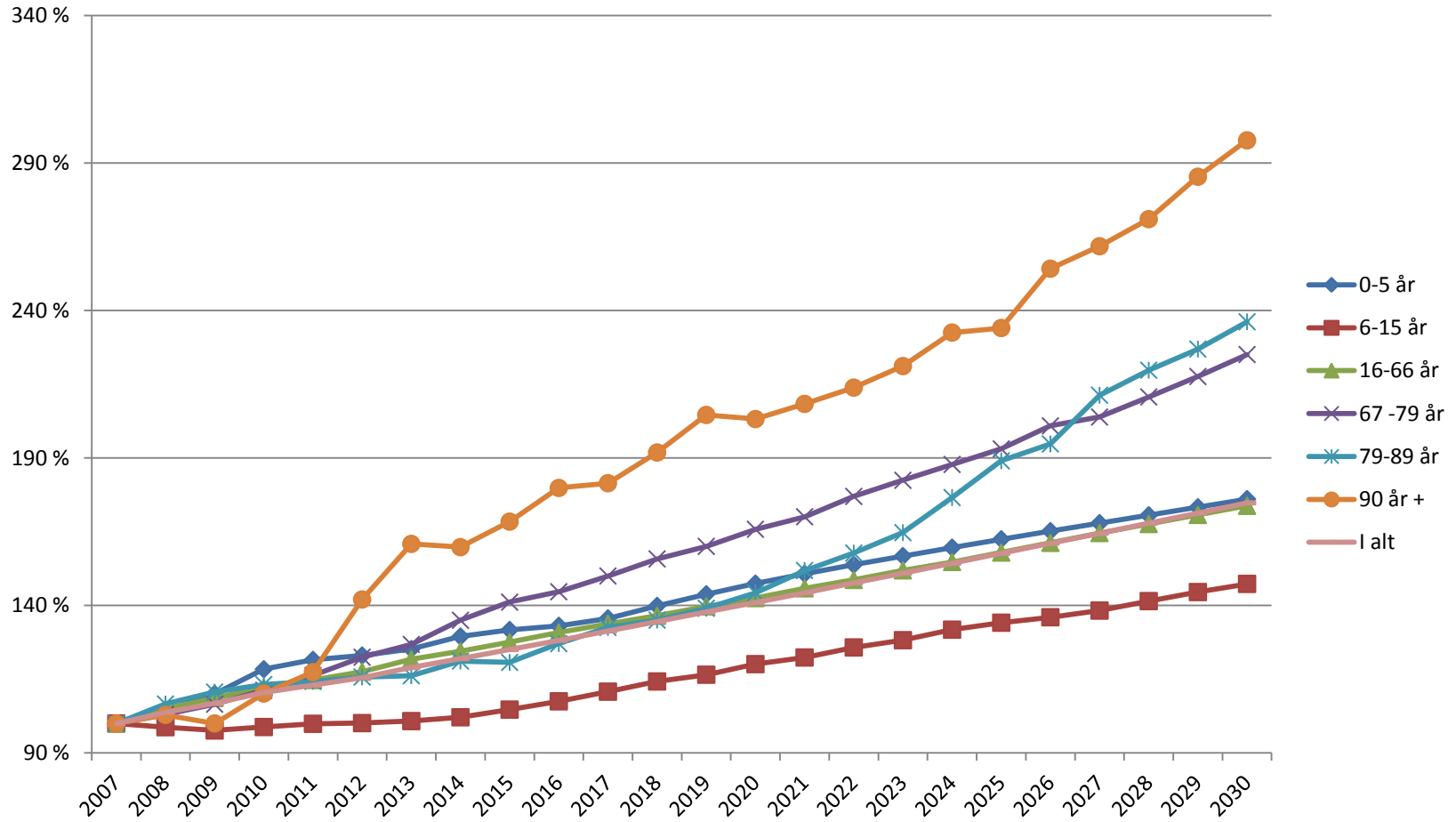
Boligfelt på Myklebust

Utfordringer i planperioden

- Befolkningsvekst
 - kommunen tilrettelegger for vekst dette betyr økt behov innenfor alle tjenesteområdene
- Høyt investeringsbehov/høy gjeldsgrad
- Mangfold i brukerbehov
- Forventningsgap
- Vedlikeholdsetterslep
- Rekruttere og beholde
- Oppgaveendring fra staten til kommunene

Befolkningsframskriving Sola kommune

Forutsetninger lagt til grunn

- Fortsatt høy befolkningsvekst
- Lønnsvekst 3,5 % - kompensert
- Prisvekst ikke kompensert – kr 4,7 mill
- Renteforutsetninger
 - en gjennomsnittrente på kommunens innlån 2,95 % i 2014
 - pengemarkedsrente 1,9 % i 2014
- Videreføring av samlet omstilling på kr 61,7 mill.
- Ytterligere omstilling på kr 7 mill. i 2014
- Forventet effekt konkurranseutsetting kr 2 mill i 2014, kr 4 mill i 2015, kr 6 mill. i 2016 og kr 8 mill. i 2017

Forutsetninger lagt til grunn

- Egenfinansiering investeringer kr 58 mill i 2014
 - for å oppnå måltall på 3 %
- Avdrag etter minimumsavdrag i kommuneloven
- Avdrag utover minimumsavdrag kr 10 mill i 2015 og kr 15 mill. i 2016
 - dette for å redusere gjeldsgrad
- Pensjonsreserve styrket med kr 6 mill.
 - økt pensjonspremie som følge av økt levealder
 - alle ansatte i TPO- ordningen meldes inn i pensjonsordning uavhengig av stillingsstørrelse

Frie inntekter – lokale forutsetninger

- Forventet skattevekst fra 2012 til 2013 på 10,4 %
- Forslag til skattøre redusert fra 11,6 % til 11,4 %
- Forventet skattevekst fra 2013 til 2014 5,3%
 - 137 % av landsgjennomsnittet
- Samlet vekst på frie inntekter 6 %
 - Anslag i Statsbudsjettet for Sola beregnet til 4,8 %

Frie inntekter

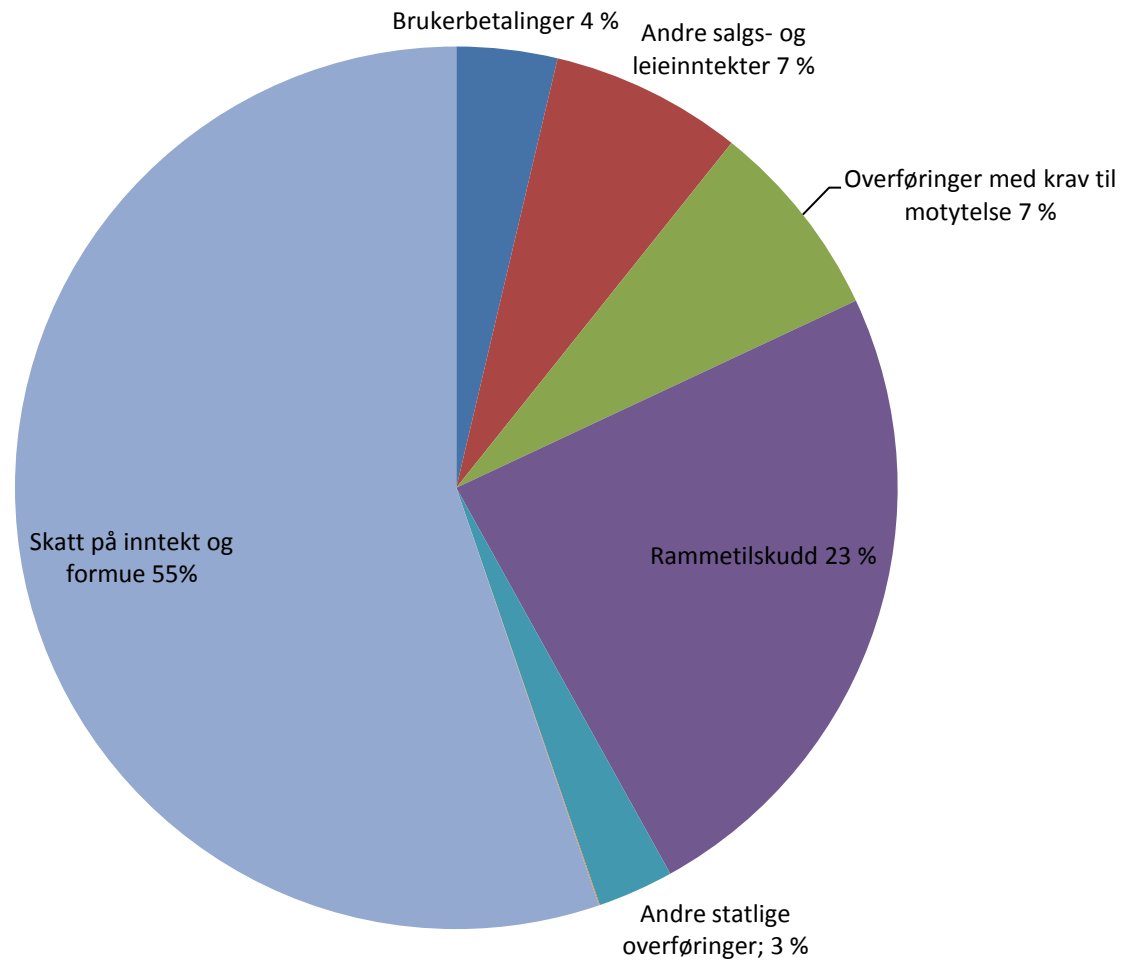
Skatt og rammetilskudd	2013	2013	2014	2015	2016	2017
Tall i 1000 kr	opprinnelig vedtatt	revidert anslag	nominelle tall	2014 priser	2014 priser	2014 priser
Formue- og inntektskatt	821 900	840 000	884 600	906 800	929 400	952 300
Innbyggertilskudd	528 600	528 600	569 200	586 400	595 800	610 100
Utgiftsutjevning, INGAR og skjønn	-36 400	-36 400	-37 200	-39 600	-44 400	-47 200
Veksttilskudd	4 400	4 400	2 300	3 200	4 600	3 100
Inntektsutjevning	-135 400	-141 300	-151 400	-155 100	-159 000	-162 900
Sum frie inntekter	1 183 100	1 195 300	1 267 500	1 301 700	1 326 400	1 355 400
			6,0 %			

Andre inntekter

- Overføringer fra Lyse
 - Forventet samlet utbytte på kr 400 mill i 2014 med opptrapping på kr 25 mill i planperioden
 - Sola kommune sin andel på kr 35 mill. i 2014
 - Rente på det ansvarlige lån i Lyse kr 8,5 mill i 2014
 - Avdrag på kr 8,741 mill. føres i investering
- Utbytte fra Sola bredbånd AS kr 4 mill i 2014 og med en opptrapping på kr 1 mill. i planperioden
- Avgifter, gebyrer og egenbetaling
 - presenteres samlet i kap. 6

Driftsinntekter 2014

Økonomiske måltall

Vedtak i KS nr 96/12 - Handlings- og økonomiplan 2013-2016 og budsjett 2013, under pkt. 24

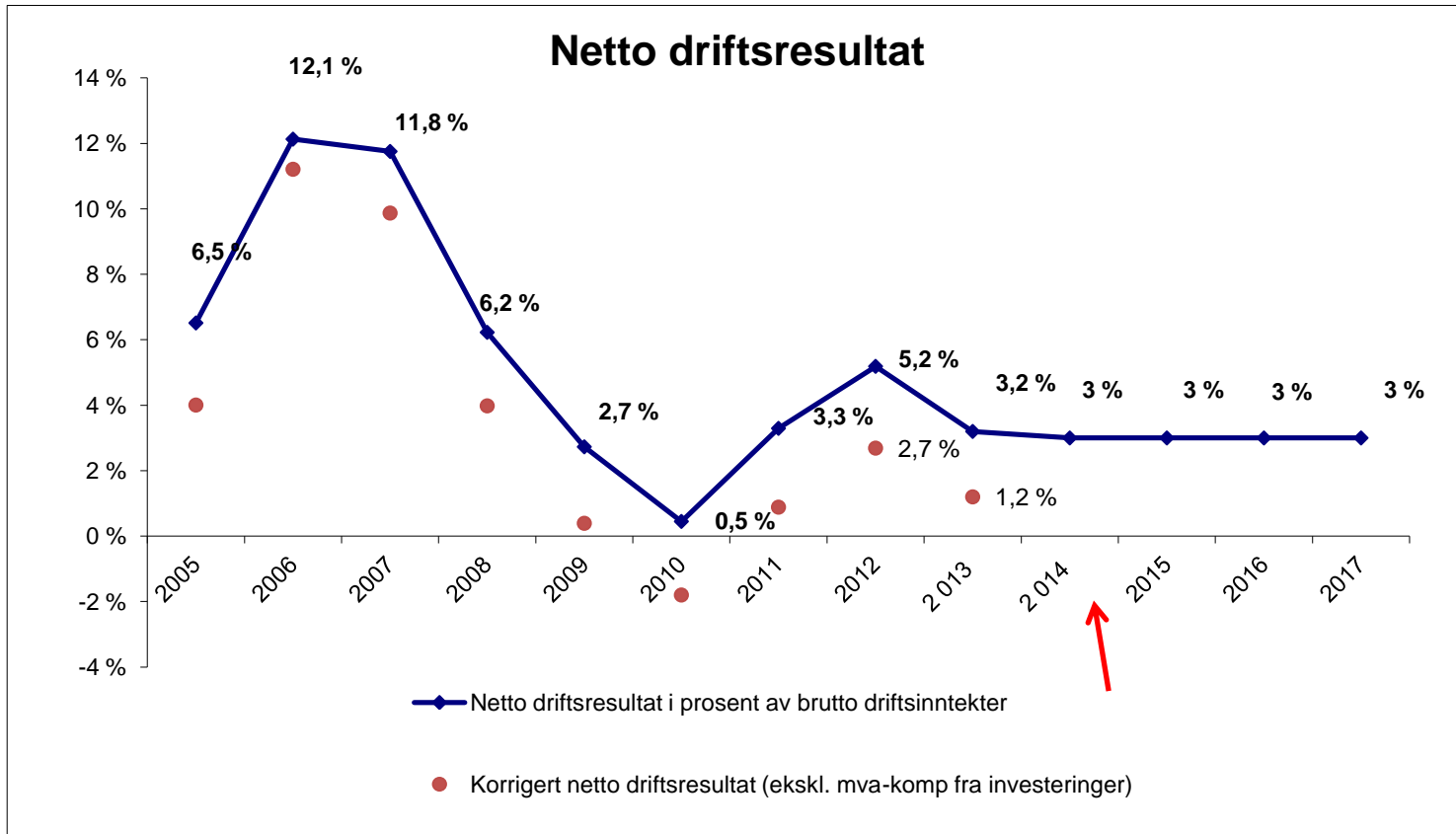
” Handlings- og økonomiplaner innrettes med sikte på reell styring etter følgende økonomiske måltall:

For å sikre en bærekraftig kommuneøkonomi (1) skal balansen mellom inntekter og utgifter i driftsbudsjettet tilpasses et netto driftsresultat på minimum 3 prosent av kommunens driftsinntekter når vi ser bort fra momskompensasjon fra investeringer.

For å sikre en bærekraftig kommuneøkonomi (2) skal framtidige låneopptak tilpasses en gjeldsgrad – lånegjeld i prosent av brutto driftsinntekter – på maksimum 60 prosent ”

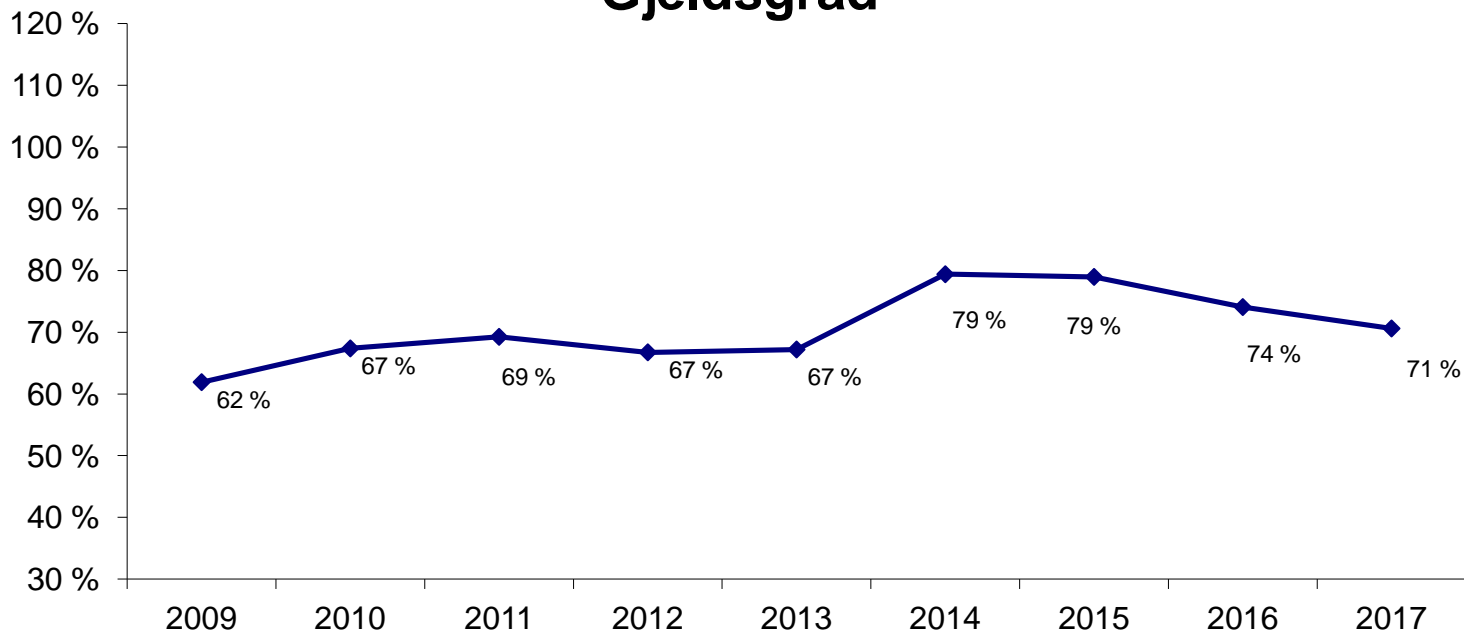

Økonomiske måltall

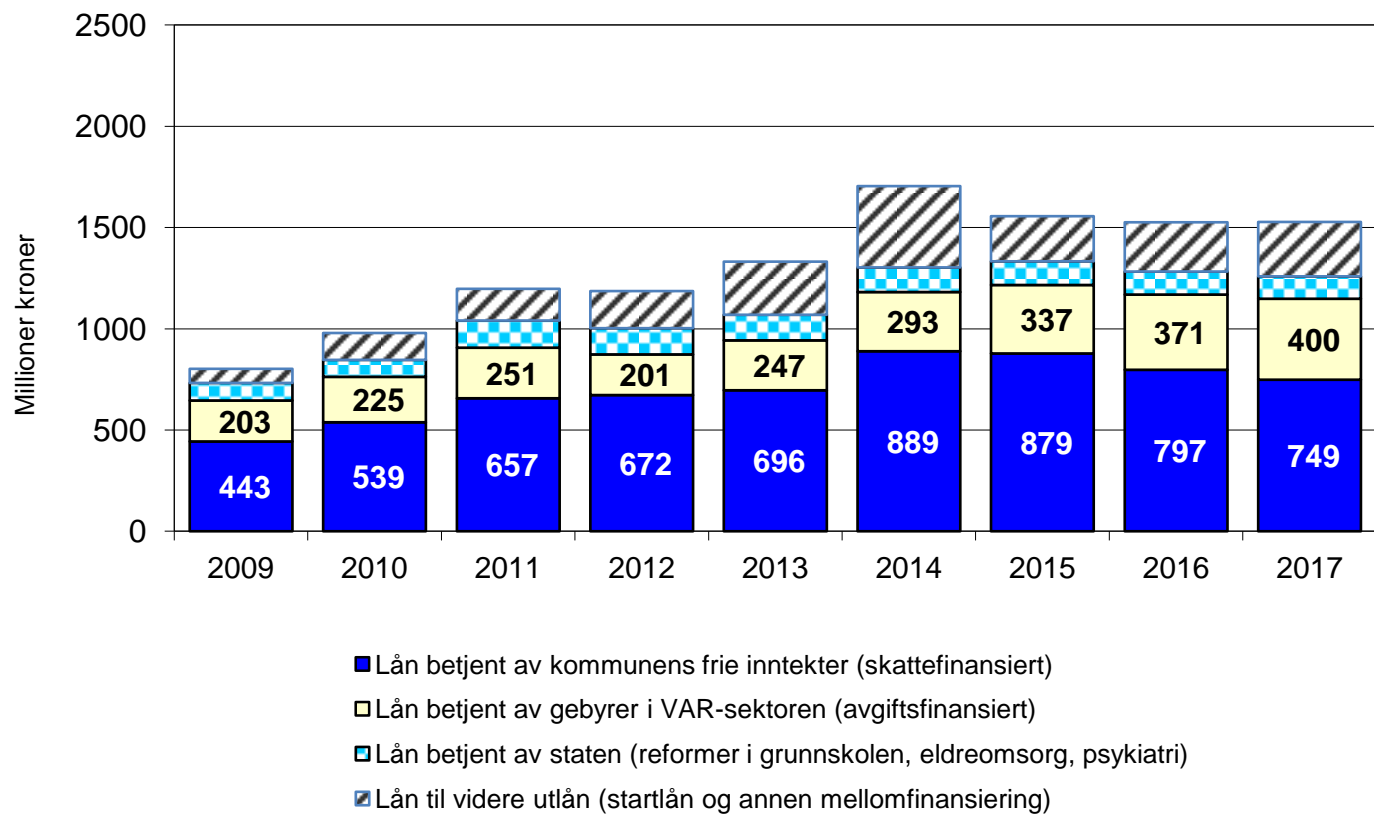
Økonomiske måltall

Gjeldsgrad

—◆ Gjeldsgrad: Brutto lånegjeld (ekskl. lån til videre utlån) i prosent av brutto driftsinntekter

Langsiktig lånegjeld med finansiering

Investeringsbudsjettet

Investeringsbudsjett 2014-2017

- Samlet investeringsnivå i underkant av kr 1.785 mill. i planperioden
 - herav kr 400 mill. i selvfinansierte byggeprosjekter
- Rådmannens forslag tar utgangspunktet i prosjekter vedtatt i HØP 13 -16
- Disse ble vurdert opp mot forslaget til nye investeringer
- Av budsjettmessige og andre årsaker er noen prosjekter utsatt
- Investeringsnivå er høyt og utfordrende ift gjennomføringskapasitet
- Investeringene er samtidig nødvendig for å opprettholde tjenestetilbud til den økende befolkningen
- Rådmannens forslag til investeringer framkommer i kap. 2, avsnitt 2.6

Investeringer Oppvekst og kultur

- Totalt kr 257 mill i planperioden
 - herav kr 198 til utvidelse, tilpasning og rehabilitering av kommunens skolebygg
- Utvalg av prosjekter innen oppvekst og kultur:
 - Ressurscenteret Grannes skole, utvidelse del 1, kr 70,5 mill, ferdig 2015.
 - Økt ungdomsskolekapasitet i sentrum. Budsjettramme kr 40 mill, ferdig 2018.
 - Sola skole – ombygging. Budsjettramme kr 70 mill, ferdig 2016.
 - Dysjaland skole, utbygging (skolebruksplan). Budsjettramme kr 20 mill, ferdig 2016
 - Dysjalandhallen, nytt tak. Budsjettramme kr 6 mill, ferdig 2014
 - Innskudd folkehallene. Budsjettramme kr 13,4 mill, 2015
 - Infrastruktur regionalt sykkelanlegg. Budsjettramme kr 12 mill, 2015.
 - Sola kulturhus, nytt scenegulv. Budsjettramme kr 1,1 mill, ferdig 2014.
- Ny skole Jåsund, bygges i neste planperioden. Budsjettramme kr 200 mill, ferdig 2018/2019.

Investeringer Levekår

- Totalt kr 396 mill i planperioden
 - herav kr 237 mill til nytt sykehjem, kr 99 mill til gjennomføring av Boligsosial handlingsplan og kr 48 mill til erstatning av kommunale boliger
- Utvalg av prosjekter innen levekår:
 - Skadbergvegen/Åsenvegen 10 kommunale utleieboliger. Budsjettramme kr 24,2 mill, ferdig 2014.
 - 4 samlokaliserte boliger Skadbergvegen/Åsenvegen. Budsjettramme kr 9,7 mill, ferdig 2014
 - 2 kommunale utleieboliger Myklebust felt BB-9. Budsjettramme kr 7,5 mill, ferdig 2014.
 - 7 leiligheter + base i bofellesskap Myklebust BB-10. Budsjettramme kr 22,5 mill, ferdig 2014.
 - 4 kommunale utleieboliger, Myklebust felt CB -6- 12- 13. Budsjettramme kr 13,6 mill, ferdig 2015.
 - 8 leiligheter + base (rus/psyk), Jåsund DB-9. Budsjettramme kr 21 mill, ferdig 2015.
 - Småhus, midlertidige/permanente. Budsjettramme kr 19,2 mill, ferdig 2016.
 - 2 kommunale rekkehus, byggeprosjekt Skadberg. Budsjettramme kr 8,2 mill, ferdig 2016.
 - Nytt sykehjem, Sola sentrum. Budsjettramme kr 237 mill, ferdig 2016.
 - Erstatning av utleieboliger sykehjemstomt. Budsjettramme kr 48 mill, ferdig 2015.

Investeringer fellesområder og Samfunnsutvikling

- Utvalg av prosjekter innen fellesområder og Samfunnsutvikling:
 - Kommunehus, nytt bygg trinn 1. Budsjettramme kr 180 mill, ferdig 2016.
 - Turveg Hafrsfjord. Budsjettramme kr 50 mill, ferdig 2017.
 - Sola kirkegård, livssynsnøytralt seremonirom. Budsjettramme kr 5 mill, ferdig 2014.
 - Energiøkonomisering, klima/energiplan. Budsjettramme kr 5,1 mill.
 - Erverv av areal. Budsjettert i 2014 med kr 158 mill.
- Vann, avløp og renovasjon (VAR) kr 200 mill. i perioden

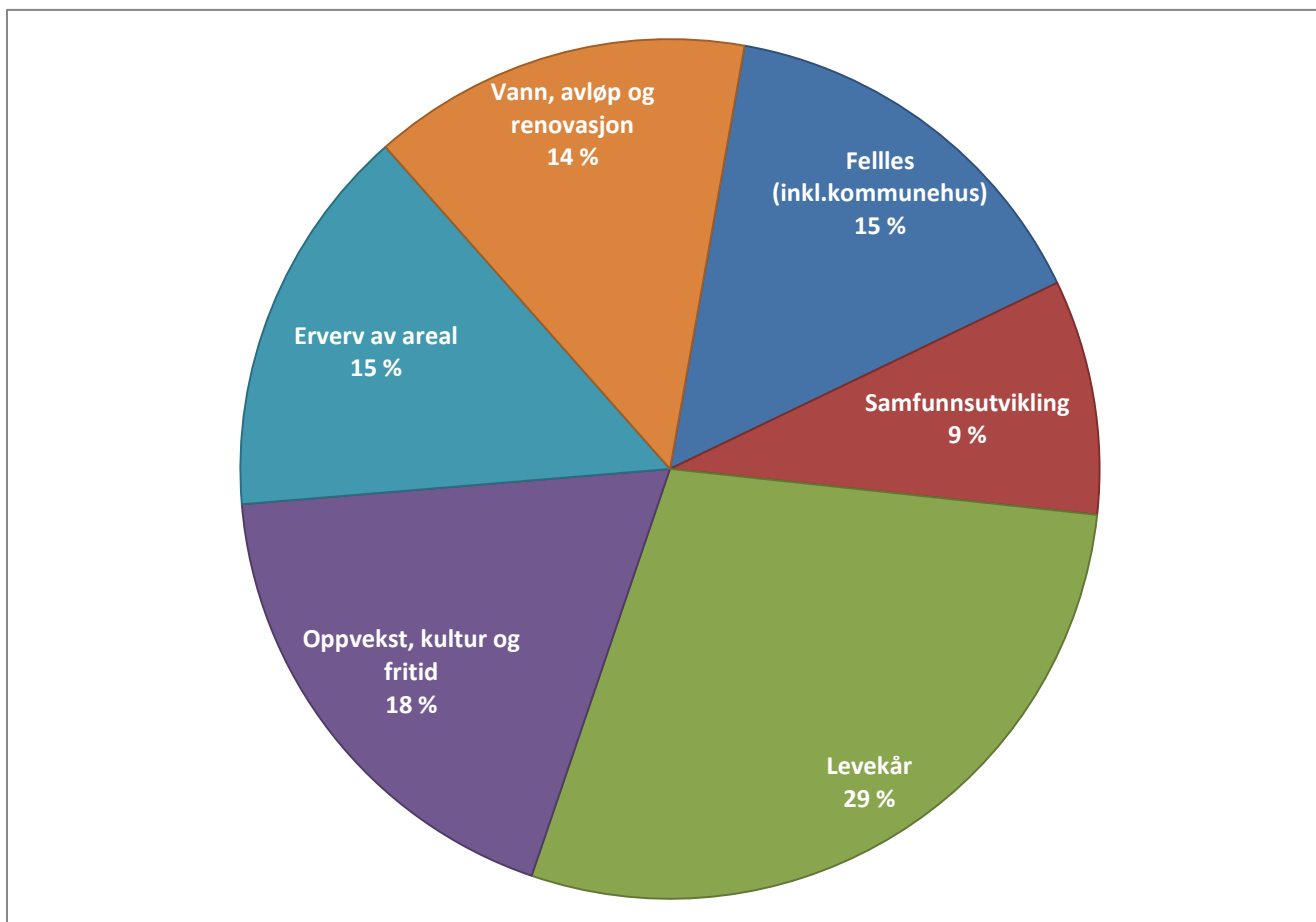
Finansiering av investeringer

	2014	2015	2016	2017
Andel lånefinansiering	64 %	16 %	1 %	29 %
Andel egenfinansiering	36 %	84 %	99 %	71 %

- Relativ høy lånefinansiering i 2014
- Økt egenfinansiering i 2015 og 2016 som følge av salg av eiendommer og investeringstilskudd vedr. nytt sykehjem

Investeringer etter hovedformål

Driftsbudsjettet

Kostra 2012 - grunnskole

Kostra 2012 grunnskole	1124 Sola	Kostra- gruppe 13	1103 Stavanger	1102 Sandnes	1120 Klepp	Landet
Korrigerte brutto driftsutgifter til grunnskole og spesialskoler (202, 214), per elev, konsern	79 948	74 979	76 608	75 147	78 200	79 823
Gjennomsnittlig gruppestørrelse, 1-10.årstrinn	12,5	14,4	14,5	14,4	13,7	..
gjennomsnittlig gruppestørrelse barnetrinn	11,7	13,9	13,7	14,0	12,8	..
Gjennomsnittlig gruppestørrelse ungdomstrinn	14,4	15,6	16,5	15,2	15,6	..
Gjennomsnittlige grunnskolepoeng	40,8	..	40,0	39,2	38,7	40,0
Andel lærere med universitets-/høgskoleutdanning og pedagogisk utdanning	94,7	88,1	86,9	89,6	84,3	87,1

Kostra 2012 - barnehage

Kostra 2012 barnehage	1124 Sola	Kostra- gruppe 13	1103 Stavanger	1102 Sandnes	1120 Klepp	Landet
Andel barn 1-5 år med barnehageplass	97,8	91,0	89,6	86,0	91,6	90,1
Korrigerte brutto driftsutgifter til kommunale barnehager per korrigert oppholdstime (kr), konsern	57,0	53,0	52,0	51,0	54,0	53,0
Kommunale overføringer av driftsmidler til private barnehager per korrigert oppholdstime (kr), konsern	36,0	37,0	41,0	38,0	35,0	37,0
Andel ansatte med førskolelærerutdanning	27,6	34,4	26,1	29,0	24,3	33,3
Andel styreere og pedagogiske ledere med godkjent førskolelærerutdanning	79,1	88,4	80,7	75,2	70,0	85,7

Kostra 2012 – pleie- og omsorg

	1124 Sola	Kostra- gruppe 13	1103 Stavanger	1102 Sandnes	1120 Klepp	Landet
Kostra 2012 pleie- og omsorg						
Andel årsverk i brukerrettede tjenester m/ fagutdanning	76,0	74,0	72,0	73,0	78,0	74,0
Korrigerte brutto driftsutgifter pr. mottaker av kommunale pleie og omsorgstjenester, konsern	466 828	364 189	357 159	368 852	397 176	356 233
Mottakere av hjemmetjenester, pr. 1000 innb. 80 år og over.	282,0	323,0	313,0	313,0	322,0	338,0
Andel hjemmetj.mottakere med omfattende bistandsbehov, 67 år og over	7,5	12,8	5,9	16,8	..	11,8
Plasser i institusjon i prosent av innbyggere 80 år over	21,2	16,5	22,9	14,9	21,4	18,8
Andel innbyggere 80 år og over som er beboere på institusjon	14,9	12,5	16,7	10,3	12,8	14,1
Legetimer pr. uke pr. beboer i sykehjem	0,6	0,5	0,5	0,4	0,6	0,4
Fysioterapitimer pr. uke pr. beboer i sykehjem	0,4	0,4	0,2	0,3	0,5	0,4

Kostra 2012 - helsestasjon

Kostra 2012 helsestasjon	1124 Sola	Kostra- gruppe 13	1103 Stavanger	1102 Sandnes	1120 Klepp	Landet
Netto driftsutg til forebygging, helsestasjons- og skolehelsetj. pr. innb 0-20 år, konsern	1 880	1 723	2 009	1 856	1 372	1 861
Andel nyfødte med hjemmebesøk innen to uker etter hjemkomst	84,0	77,0	56,0	87,0	93,0	79,0
Andel barn som har fullført helseundersøkelse ved 2-3 års alder	87,0	89,0	94,0	115,0	74,0	92,0
Årsverk av leger pr. 10 000 innbyggere 0-5 år. Funksjon 232	3,0	4,8	3,9	3,4	3,7	5,5
Årsverk av helsesøstre pr. 10 000 innbyggere 0-5 år	49,1	58,3	43,2	51,7	45,4	57,0
Årsverk av helsesøstre pr 10 000 innbyggere 0-16 år	18,5	20,3	16,3	19,8	16,5	.

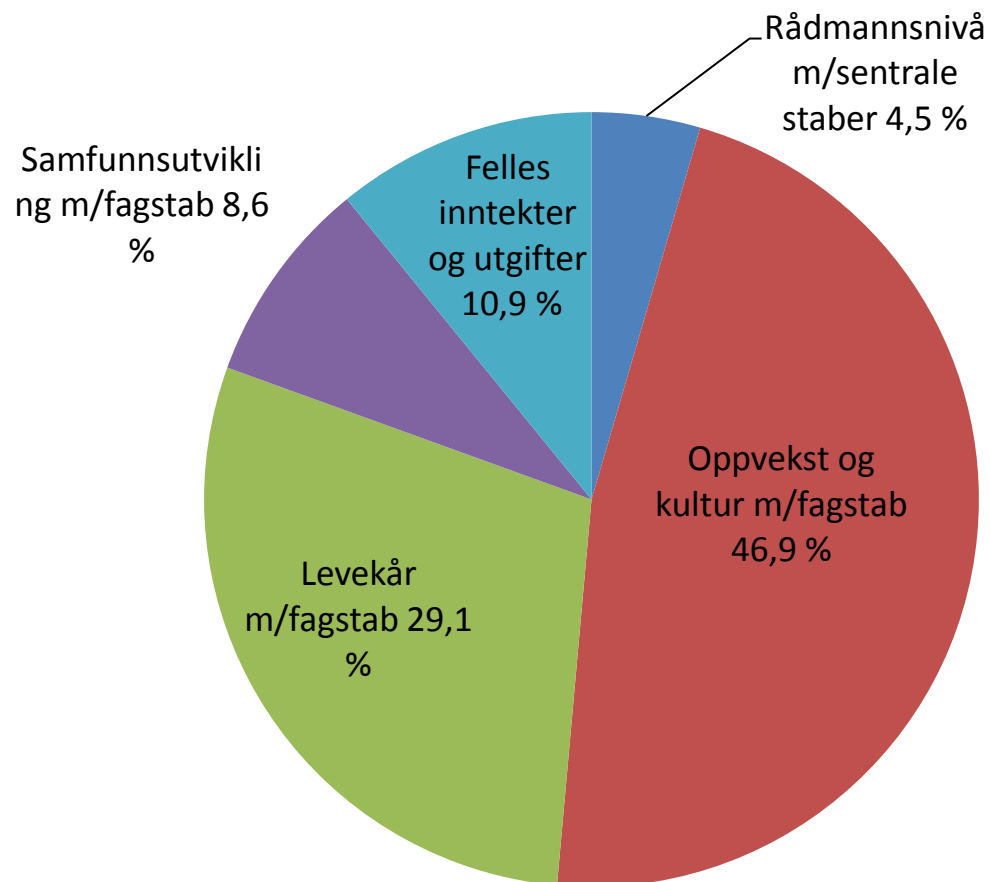
Driftsbudsjettet

- Samlet forslag til nye tiltak er på kr 28 mill. i 2014
 - inkludert ytterligere innsparing/omstilling kr 7 mill. i 2014
- Tiltak i HØP 13-16 ble vurdert opp mot andre innmeldte behov
- Tiltak er i hovedsak knyttet til demografi og tiltak hvor kostnader påløper uansett budsjettdekning
- Alle tiltak med beskrivelse framkommer i kap. 2 avsnitt 2.7.2 og 2.7.3

- Innmeldt behov var mye større

Netto driftsbudsjett 2014 eks. frie inntekter

Oppvekst og kultur

- Skolefrukt kr 0,7 mill.
- Økt foreldrebetaling SFO kr 0,35 mill.
- Demografikostnader skole kr 1 mill.
- Videreutdanning av lærere kr 0,4 mill.
- Valgfag 9. og 10.klasse kr 0,82 mill. – tilsvarende 2 årsverk
- Økonomirådgiver helårseffekt kr 0,35 mill.
- Økt tilskudd ikke-kommunale barnehager kr 5 mill.
 - inkludert økning av tilskuddsgolvet til 96 %
- Nye plasser i ledig areal kommunale barnehager kr 4 mill.
- Barnehagebruksplan foreldrebetaling kr - 0,8 mill.
- Helårseffekt helsesøster kr 0,3 mill.
- Økt bemanning helsestasjon – og skolehelsetjenester
 - demografi/statlig satsing kr 0,9 mill. – tilsvarende 1,6 årsverk

Oppvekst og kultur – forts.

- Økt tilskudd til frivilligsentral kr 35.000
- Barnevern øremerket stilling
- Omgjøre 50 % engasjement til fast, barnevern– oppfølging av EM
- Tilsynsordning - endringer i barnevernloven kr 82.000
- Fritid - helgetilbud for barn og unge kr 162.000
- Innføring kulturskoletilbud skole/SFO helårseffekt kr 0,35 mill.

- Innsparing på kr 3 mill foreslås fordelt:
 - kr 1 mill. økt gruppestørrelse barne- og ungdomstrinnet
 - kr 1,2 mill barnehage – mer styrt og koordinert ferieavvikling
 - kr 0,8 mill. forholdsmessig reduksjon alle virksomheter O&K

Levekår

- Kommunal medfinansiering spesialisthelsetjenesten kr 1,6 mill.
- Krisesenteret, økning Sola kommunes bidrag kr 90.000
- Turnusleger, økte kostnader kr 0,8 mill.
- Bestillerkontoret - styrking av saksbehandlingskapasitet kr 0,62 mill, 1 årsverk
- Kjøp av private tjenester/avlastning netto kr 0,4 mill.
- Anslag ressurskrevende tjenester - redusert inntekt kr 2 mill.
- Nytt sykehjem i Sola – virkning fom 2016
- Økt bemanning hjemmebaserte tjenester kr 3,2 mill., 5 årsverk
- Økte driftsutgifter, institusjoner kr 1,74 mill.
- Økt vederlagsbetaling, institusjoner kr – 1,78 mill.
- Utskifting av 20 leasingbiler kr 0,5 mill.

Levekår – forts.

- Soltun alderspensjonat økt grunnbemanning kr 0,65 mill. 1 årsverk
- Påbygg TABO kr 6,6 mill, 10,5 årsverk
 - 8 senger åpnes som planlagt i februar 2014
 - 7 senger utsettes til januar 2015
- Myklebust boliger for psykisk utviklingshemmede
 - gradvis innflytting fra januar 2015
- Kvalifiseringsprogram – omgjøre prosjektstilling til fast

- Innsparing på kr 2 mill foreslås fordelt:
 - kr 0,8 mill redusert ressurs i miljøtjenester
 - kr 1 mill. tiltak kjøpt av spesialisthelsetjenester overtas av Psykisk helse og rus
 - kr 0,2 mill. reduksjon folkehelsemidler

Samfunnsutvikling

- FDV-kostnader kr 2,6 mill.
- Renholder TABO 0,5 mill, 1 årsverk
- Økte leieinntekter kr – 4 mill.
- Eiendomsforvalter kr 0,38 mill, 1 årsverk, halvårseffekt 2014
- Vedlikehold lekeplasser, friområder og gravlund kr 60.000
- Gravlundsforvalter kr 0,26 mill. 1 årsverk halvårseffekt i 2014
- Ingeniør veg kr 0,325 mill. helårseffekt i 2014
- Fagtekniker (VA) finansiert 100 % selvkost, 1 årsverk
- Asfalt økte vedlikeholdskostnader kr 0,5 mill
- Snøbrøyting kr 0,75 mill.
- Vegbroer/kulvert kr 0,1 mill

Samfunnsutvikling – forts.

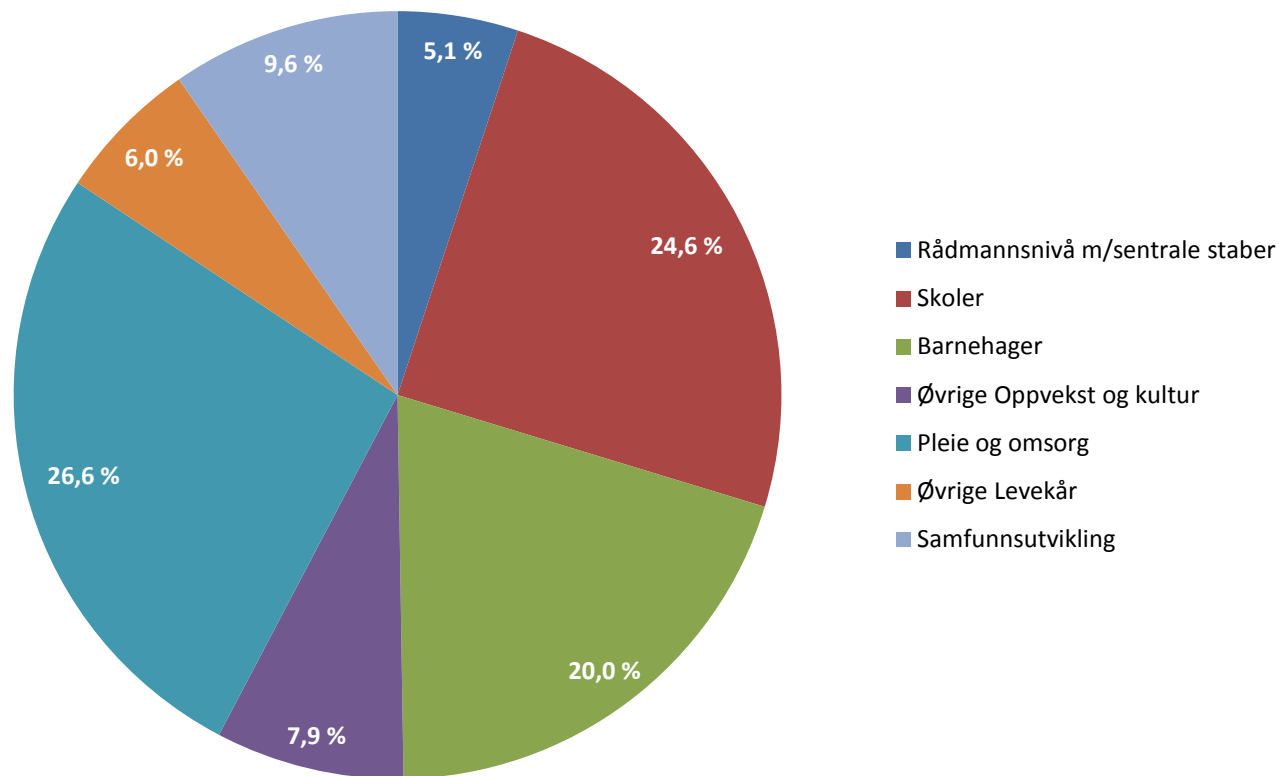
- Arealplanlegger 0,1 mill– helårseffekt av årsverk opprettet i 2013
 - 70 % gebyrfinansiert
- Oppmålingsingeniør kr 0,375 mill. helårseffekt av årsverk opprettet i 2013
 - 50 % gebyrfinansiert
- Byggesaksmedarbeider, 1 årsverk i 2014, kr 90.000
 - 95 % gebyrfinansiert
- Arealplanlegger kr 0,225 mill. 1 årsverk i 2014
 - 70 % gebyrfinansiert
- Innsparing på kr 2 mill foreslås fordelt:
 - kr 1 mill reduserte energiutgifter kommunale bygg
 - kr 0,8 mill. reduserte husleieutgifter
 - kr 0,2 mill reduserte energiutgifter veglys

Rådmannens nivå med sentrale staber

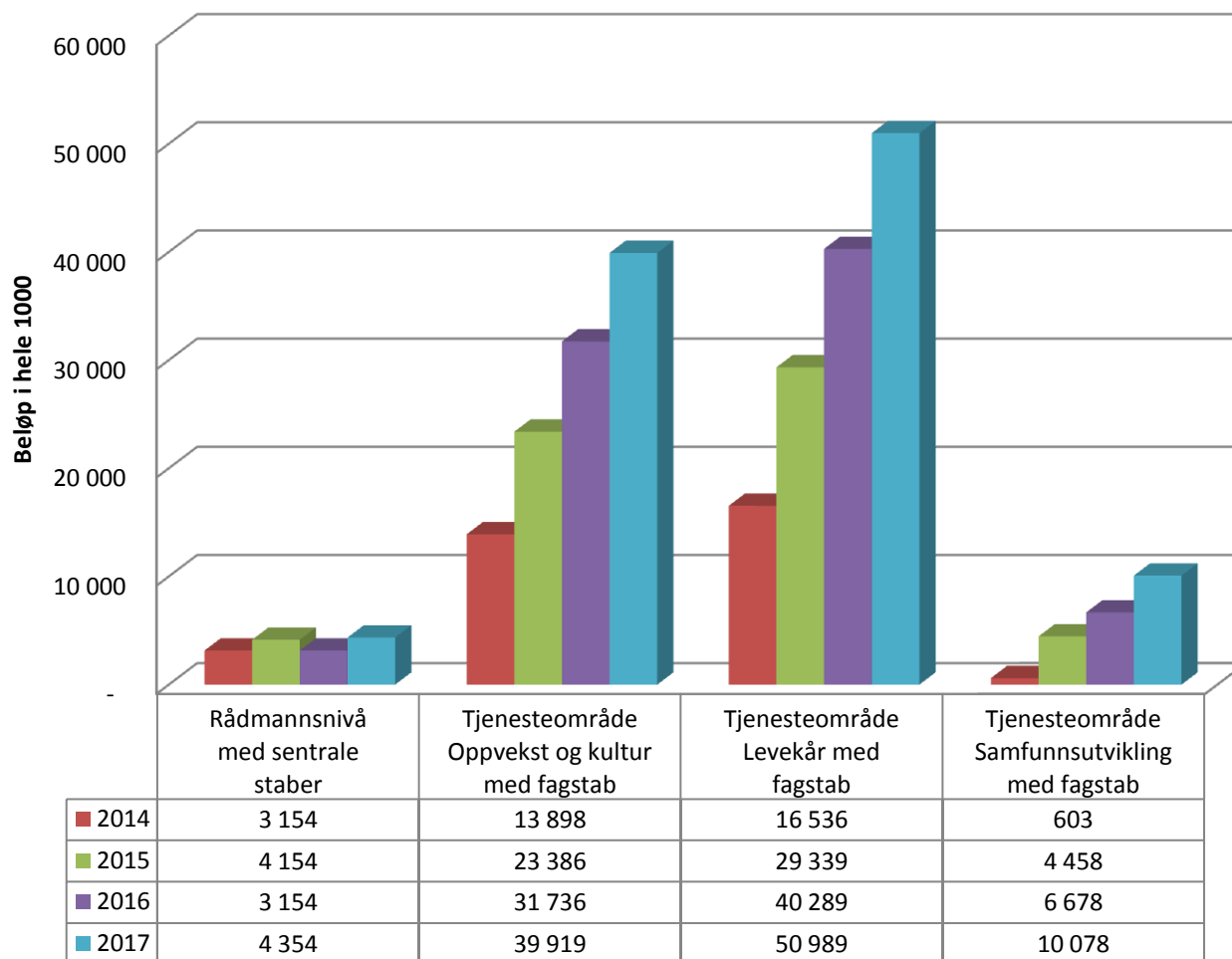
- Fagleder budsjett kr 0,3 mill. helårseffekt av årsverk opprettet i 2013
- Økt antall lærlinger og frikjøp faglige ledere netto kr 0,9 mill. tilsvarer 3,2 årsverk
- Beredskapsrådgiver kr 0,8 mill. 1 årsverk
- Arkivar kr 0,55 mill 1 årsverk
- Personalrådgiver 0,35 mill. 0,5 årsverk
- Kommunikasjonsrådgiver kr 0,65 mill. 1 årsverk
- Regnskapskonsulent kr 0,24 mill. 0,4 årsverk

%-andel av forslag til netto driftsbudsjett 2014 rådmannsnivå og tjenesteområdene

Nye tiltak i drift

Ansvar for hverandre

